

Vertroulik

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

REKENINGKUNDE V2

MEI/JUNIE 2024

PUNTE: 150

TYD: 2 uur

**Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye,
'n formuleblad en 'n 12 bladsy-antwoordeboek.**

HOU HIERDIE BLADSY OOP.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die volgende instruksies aandagtig deur en volg dit noukeurig.

1. Beantwoord AL die vrae.
2. 'n Spesiale ANTWOORDEBOEK word verskaf waarin jy AL die vrae moet beantwoord.
3. 'n Formuleblad met Finansiële Aanwysers is aan die einde van hierdie vraestel aangeheg.
4. Toon AL die bewerkings om deelpunte te verdien.
5. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
6. Jy mag 'n donker potlood of blou/swart ink gebruik om die vrae te beantwoord.
7. Toon ALLE bewerkings tot EEN desimale punt, waar van toepassing.
8. Skryf netjies en leesbaar.
9. Gebruik die inligting in die tabel hieronder as 'n riglyn wanneer jy die vraestel beantwoord. Probeer om NIE daarvan af te wyk NIE.

VRAAG	ONDERWERP	PUNTE	MINUTE
1	Rekonsiliasies	30	25
2	BTW en Voorraadwaardasie	40	30
3	Kosterekeningkunde	40	30
4	Begrotings	40	35
TOTAAL		150	120

VRAAG 1: REKONSILIASIES**(30 punte; 25 minute)****1.1 BANKVERSOENING**

Die inligting het betrekking op Scot Handelaars, met eienaar Scot Salaza. Die besigheid ontvang die amptelike Bankstaat op die 25ste van elke maand.

GEVRA:

1.1.1 Bereken die korrekte Bankrekeningsaldo op 31 Mei 2024. (8)

1.1.2 Stel die Bankversoeningstaat op 31 Mei 2024 op. (6)

1.1.3 Scot se bankbestuurder het hom oortuig om aanlyn bankdienste vir sy besigheid te gebruik, veral omdat betalings makliker deur middel van elektroniese fondsoordrag (EFO/'EFT') gemaak kan word. Scot beplan om Kiki in diens te neem om vir alle aspekte oor aanlyn bankdienste verantwoordelik te wees.

Verduidelik TWEE belangrike opdragte wat Scot aan Kiki behoort te gee om te verseker dat korrupsie nie met betrekking tot die prosessering van EFO's sal plaasvind nie. (4)

INLIGTING:

A. Die boekhouer het op 31 Mei 2024 die voorlopige banksaldo as 'n positiewe R9 050 bereken. Hy het die Bankrekening-beginsaldo en die totale van die Kontantontvangstejoernaal (KOJ) en die Kontantbetalingsjoernaal (KBJ) gebruik, voordat die Mei 2024-Bankstaat ontvang is.

B. Syfers uit die Versoeningstaat op 30 April 2024:

Ongunstige saldo soos per Bankstaat		R1 550
Uitstaande deposito's:	16 April 2024	4 000
	26 April 2024	15 000
Uitstaande EFO's:	Nr. 632	7 800
	Nr. 633	5 480
Gunstige Bankrekening-saldo volgens Algemene Grootboek		4 170

LET WEL:

- Die deposito op 16 April 2024 vir R4 000 en EFO 632 vir R7 800 het op die Mei-Bankstaat verskyn.
- Die deposito op 26 April 2024 het as R10 000 op die Bankstaat verskyn. Die kassier op hierdie tydstip is weens diefstal ontslaan, en hierdie bedrag moet afgeskryf word.
- EFO 633 het op die Mei-Bankstaat verskyn met die korrekte bedrag van R4 580. ...

- C.** 'n Vergelyking van die Mei 2024-Bankstaat met die Kontantjoernale het die volgende aan die lig gebring:
- (i) Bankkoste, slegs op die Bankstaat, beloop R310.
 - (ii) 'n Debietorder vir advertensies, R1 780, is nie in die KBJ geboekstaaf nie en is op die Bankstaat gedupliseer. Die bank sal die fout volgende maand korrigeer.
 - (iii) Die Bankstaat toon 'n direkte deposito in die besigheid se bankrekening vir R25 000. Dis 'n fout deur die betaler. Die bank sal hierdie inskrywing volgende maand terugskryf.
 - (iv) Rente op vaste deposito, R1 060, verskyn op die staat maar nie in die joernale nie.
 - (v) 'n Deposito van R17 500 verskyn in die KOJ, gedateer 27 Mei 2024.
 - (vi) EFO 819 vir R11 880 is op 28 Mei 2024 in die KBJ geboekstaaf.
- D.** Die Mei 2024-Bankstaat het 'n saldo van R? getoon.

1.2 DEBITEUREVERSOENING

Sidney Winkels is 'n algemene handelaar wat kruidentersware vir kontant en op krediet verkoop.

GEVRA:

Bereken die korrekte saldo vir ELKE debiteur op die lys wat verskaf is. Negatiewe saldo's moet tussen hakies getoon word of met 'n '-'-teken aangedui word.

(12)

INLIGTING:

A. Uittreksel uit die debiteurelys (voor foute en weglatings):

A. Judy	DL1	R27 750
B. Benior	DL2	(400)
C. Oliver	DL3	19 300
D. Fiery	DL4	2 900

B. Foute en weglatings

- (i) 'n Kwitansie, R9 000, ontvang van Judy is foutiewelik na Benior se Debiteuregrootboekrekening oorgeboek.
- (ii) Goedere wat deur Fiery teruggestuur is, R7 100, is korrek in die DAJ getoon. Dit is egter as R710 na sy rekening in die Debiteuregrootboek oorgeboek.
- (iii) 'n Faktuur vir R3 000 aan Oliver is korrek in die DJ geboekstaaf. Dit is egter foutiewelik as 'n kwitansie na sy rekening in die Debiteuregrootboek oorgeboek.
- (iv) Tydens 'n verkoopspromosie by Sidney Winkels het Oliver goedere op krediet vir R2 400 gekoop nadat hy 'n 25%-handelskorting gekry het. Die boekhouer het egter die bruto bedrag foutiewelik in die DJ geboekstaaf en dit as sodanig na die Debiteuregrootboek oorgeboek.

VRAAG 2: BTW EN VOORRAADWAARDASIE

(40 punte; 30 minute)

2.1 BTW

Die inligting het betrekking op Mphati Handelaars met vennote John, Jacob en Jeramiah. Die besigheid is vir BTW geregistreer. Hulle koop en verkoop standaard en nulkoersprodukte vir kontant en op krediet. Die standaard BTW-koers is 15%.

GEVRA:

- 2.1.1 Bereken die BTW-bedrag op die goedere wat deur die besigheid verkoop is. (4)
- 2.1.2 Bereken die bedrag betaalbaar aan of ontvangbaar van SAID op 30 April 2024. (7)

INLIGTING:

A. Saldo: Bedrag verskuldig deur SAID op 1 April 2024: R5 340.

B. Transaksies wat BTW-berekeninge vir April 2024 beïnvloed:

	BTW UITGESLUIT R	BTW- BEDRAG R	BTW INGESLUIT R
Aankope van voorraad:	730 000		
• Standaardkoers-produkte	548 000	82 200	630 200
• Nulkoers-produkte* sien aantekening hieronder	182 000		
Totale verkope* sien aantekening hieronder	839 800		
Debiteurerekeninge afgeskryf			31 510
Korting ontvang van krediteure		4 800	

***LET WEL:** Alle nulkoers-produkte wat aangekoop is, is gedurende 'n verkoopspromosie vir 10% onder kosprys verkoop. Hierdie bedrag is by die totale verkope se bedrag ingesluit. Daar was gedurende April 2024 geen ander nulkoers-produkte verkoop nie.

VOORRAADWAARDASIE

Die inligting het betrekking op Cell Scene Bpk. Nadine is die hoof- uitvoerende beampte (HUB). Die finansiële jaar het op 29 Februarie 2024 geëindig.

- Cell Scene Bpk. koop en verkoop twee selfoonmodelle. **CLEO** is duurder, terwyl **BRUMA** 'n basiese en goedkoper selfoon is.
- Alle voorraad word volgens die spesifieke identifikasie-waardasiemetode waardeer.
- Alle goedere word kontant of op kredietkaart verkoop.
- Geen eenhede is gedurende die jaar vermis nie as gevolg van doeltreffende interne beheermaatreëls.

GEVRA:

- 2.2 Buiten die twee selfoonmodelle wat tans verkoop word, ondersoek die direkteure die moontlikheid om 'n 3de model, die **LITCHI**, uit die VSA in te voer. Die eerste besending wat bestel sal word, bestaan uit 300 LITCHI-fone. **Sien Inligting A.** Bereken die verwagte kosprys van een LITCHI-foon in rand per eenheid. (5)
- 2.3 Bereken die totale waarde van die **CLEO**- en **BRUMA**-fone se eindvoorraad op 29 Februarie 2024, deur die spesifieke identifikasiemetode te gebruik. (6)
- 2.4 Bereken die gemiddelde voorraadomsetsnelheid vir die **CLEO**-fone vir 2024. (6)
- 2.5 Die direkteure het besluit om die winsopslag-% op die **CLEO**- en **BRUMA**-fone vir die 2024-finansiële jaar aan te pas. Verduidelik die uitwerking van hierdie besluite op die bruto wins en die kontantvloei van die maatskappy, sowel as die voorraadomsetsnelheid van elke model oor die afgelope twee jaar. Haal syfers en tendense aan. (8)
- 2.6 Indien die direkteure sou voortgaan met die **LITCHI**-fone en baie meer daarvan in die toekoms bestel en teen 'n winsopslag van 40% op kosprys verkoop, wat sou die uitwerking hiervan op die **CLEO**- en **BRUMA**-fone se verkope wees? Verduidelik en haal syfers aan om jou mening te ondersteun. (4)

INLIGTING:**A. VOORGESTELDE INVOER VAN DIE LITCHI-FONE**

Eenheidsprys in VSA-dollar	\$280
Aantal LITCHI-fone in eerste bestelling	300 eenhede
Wisselkoers	\$1,00 = R17,50
Doeaneregte/-belastings betaalbaar by aflewering	12%
Totale verskepingskoste uit die VSA na Suid-Afrika	R303 600

B. UITTREKSEL UIT DIE VOORRAAD- & VERKOOPREKORDS

	CLEO		BRUMA	
	2024	2023	2024	2023
Eenhede voorhande aan begin van jaar	270	400	200	300
Eenhede aangekoop	2 265	1 345	2 450	2 440
Eenhede verkoop gedurende die jaar	2 180	1 475	1 730	2 540
Eenhede voorhande aan einde van jaar	?	270	920	200
Eindvoorraad-waarde teen jaareinde	?	R2 160 000	?	R400 000
Kosprys per eenheid	R8 000	R8 000	R2 500	R2 000
Verkoopprijs per eenheid	R11 200	R12 000	R4 250	R3 000
% winsopslag	40%	50%	70%	50%
Totale verkope	R24 416 000	R17 700 000	R7 352 500	R7 620 000
Bruto wins	R6 976 000	R5 900 000	R3 027 500	R2 540 000
Voorraadomsetsnelheid	?	4,4 keer	3,1 keer	10,2 keer

VRAAG 3: KOSTEREKENINGKUNDE**(40 punte; 30 minute)**

- 3.1 Kies 'n koste-kategorie uit KOLOM B wat by die voorbeelde in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommers (3.1.1 tot 3.1.3) in die ANTWOORDEBOEK neer.

KOLOM A	KOLOM B
3.1.1 Afleweringssuitgawes	A fabrieksbokoste
3.1.2 Kantoorstryfbehoeftes	B verkope en verspreiding
3.1.3 Salaris van die fabrieksvoorman	C direkte materiaal
	D administrasie

(3)

NARDO VERVAARDIGERS

Die besigheid vervaardig uniforms vir konstruksiewerkers. Die finansiële jaar het op 29 Februarie 2024 geëindig.

GEVRA:

- 3.2 Bereken die korrekte fabrieksbokoste deur die foute en weglatings in berekening te bring. (7)
- 3.3 Voltooi die Produksiekostestaats vir die finansiële jaar. (10)

INLIGTING:**A. Fabrieksbokoste:**

Die boekhouer het die fabrieksbokoste as R258 200 bereken.

Die volgende foute en weglatings is geïdentifiseer en moet in berekening gebring word:

- (i) Water- en elektrisiteitsuitgawe is uit die fabrieksbokoste weggelaat. 75% van hierdie uitgawe moet aan die fabriek toegeken word en die oorblywende 25% aan administrasie. R9 600 is korrek aan administrasie toegeken.
- (ii) Die totale huuruitgawe, R142 800, is in die Fabrieksbokoste-rekening geboekstaaf. Dit moes soos volg volgens vloerspasie toegeken word:

Fabriek	Verkoopsafdeling	Administrasie
220 m ²	120 m ²	80 m ²

- (iii) Versekeringuitgawe, R48 000, is foutiewelik aan fabrieksbokoste in die verhouding 4 : 2 : 1 toegeken. Die korrekte verhouding is egter 5 : 2 : 1.

B. Grondstofvoorraad:

Grondstofvoorraad (materiaal/kleedstof) wat na die fabriek oorgedra word, word volgens die EIEU-metode waardeur. Voorraadrekords toon die volgende:

	Hoeveelheid (meter)	Koste per meter	Totale koste
Voorraad op 1 Maart 2023	8 000 m	R10,50	R84 000
Materiaal-/Kleedstofaankope	62 000 m		R739 600
Junie 2023	42 000 m	R11,80	R495 600
Oktober 2023	20 000 m	R12,20	R244 000
Totale materiaal/kleedstof beskikbaar	70 000 m		R823 600
Uitgereik aan fabriek	59 500 m	?	?

C. Goedere-in-bewerking-voorraad:

	29 Feb. 2024	28 Feb. 2023
Saldo	?	R30 700

D. Produksie:

20 200 uniforms is gedurende die finansiële jaar teen 'n koste van R79,00 per uniform vervaardig.

Hierdie vraag word op die volgende bladsy vervolg.

KYLA SE STAPTOERUSTINGWINKEL

Die besigheid, met Kyla Coetzee as eenaar, maak sakke en baadjies vir stappers.

LET WEL: Waar kommentaar of verduidelikings gevra word, moet jy:

- Berekeninge, syfers en/of tendense aanhaal
- 'n Rede of 'n verduideliking vir in elke geval gee

GEVRA:**STAPPERSAKKE**

- 3.4 Lewer kommentaar op die beheer oor direkte materiaalkoste van stappersakke. Haal syfers aan. Gee TWEE redes wat tot die verandering in die eenheidskoste kon bygedra het. (4)
- 3.5 Verduidelik of die besluit om die verkoops- en verspreidingskoste van stappersakke te verhoog, tot voordeel van die besigheid was of nie. Haal syfers aan. (3)
- 3.6 Kyla beplan om die produksie van stappersakke met 'n addisionele 2 500 eenhede gedurende die volgende finansiële jaar te verhoog. As aanvaar word dat daar geen verandering in die huidige kostestruktuur gaan wees nie, bereken die addisionele netto wins wat sy kan verwag om in 2025 te verdien. (5)

STAPPERBAADJIES

- 3.7 Lewer kommentaar op die vaste koste per eenheid van stapperbaadjies en verduidelik die hooforsaak vir die verandering in hierdie eenheidskoste. (4)
- 3.8 Identifiseer die produksiekoste van stapperbaadjies wat 'n ernstige bron van kommer vir Kyla behoort te wees. Verskaf TWEE geldige oplossings vir hierdie probleem. (4)

INLIGTING:

	STAPPERSAKKE		STAPPERBAADJIES	
	2024	2023	2024	2023
Veranderlike koste per eenheid	R615,00	R442,00	R336,00	R285,00
Direkte materiaalkoste per eenheid	R320,00	R230,00	R116,00	R115,00
Direkte arbeidskoste per eenheid	R135,00	R132,00	R175,00	R110,00
Verkoops- & verspreidingskoste per eenheid	R160,00	R80,00	R45,00	R60,00
Vaste koste per eenheid	R170,00	R175,00	R196,50	R130,00
Totale vaste koste	R714 000	R700 000	R786 000	R780 000
Fabrieksbokoste	R510 000	R500 000	R532 000	R530 000
Administratiewe koste	R204 000	R200 000	R254 000	R250 000
Verkoopprijs per eenheid	R780,00	R750,00	R600,00	R600,00
Eenhede vervaardig en verkoop	4 200 eenhede	4 000 eenhede	4 000 eenhede	6 000 eenhede
Gelykbreek- getal eenhede	4 328 eenhede	2 273 eenhede	2 978 eenhede	2 477 eenhede
Netto wins/verlies	(R21 120)	R531 916	R269 808	R1 109 745

- Die inflasiekoers is tans 6%.
- Lone en salarisse het in 2024 met 4% verhoog.

VRAAG 4: BEGROTINGS**(40 punte; 35 minute)**

Zephyr Handelaars het op 1 Januarie 2024 oopgemaak en verkoop draagbare kragstelsels ('portable power systems'/PPS) wat die publiek kan gebruik om met kragonderbrekings te help. Dan Grey is die eienaar.

Agtergrondinligting:

- Verkoopspersoneel word slegs 'n kommissie betaal. Kantoorpersoneel verdien maandelikse salarisse.
- Tydens die opstel van die begroting was Dan nie bewus van 'n mededinger wat gedurende April 2024 naby aan Zephyr Handelaars oopgemaak het nie. Hy moes dus belangrike besluite neem om hierdie probleem gedurende Mei 2024 te hanteer.

GEVRA:

- 4.1 Voltooi die Debiteure-invorderingskedule vir Junie 2024. (8)
- 4.2 Bereken die bedrae aangedui deur **(i)** tot **(iii)** in die Kontantbegroting-uitreksel. (10)
- 4.3 Bereken die % verhoging in kantoorwerkers se salarisse vanaf 1 Junie 2024. (4)

Verwys na Inligting E.

'n Nuwe mededinger het gedurende April 2024 in die area ingetrek. Dan het in April geen stappe geneem nie, want hy het nie van die mededinger geweet nie.

- 4.4 Verduidelik hoe die mededinger die besigheid se verkope en kontantvloei in April 2024 beïnvloed het. Verskaf TWEE verskillende punte, met syfers. (4)
- 4.5 Verduidelik of Dan tevrede kan wees met die aantal eenhede wat in Mei 2024 verkoop is as gevolg van sy besluit om die verkoopprijs van die produk aan te pas. Verskaf TWEE punte, met syfers. (4)
- 4.6 Dan is daarvan bewus dat nie al die verkoopspersoneel met die besluite wat hy oor hulle vergoeding geneem het, tevrede sal wees nie. Verkoopspersoon John was tevrede, maar nie Sally nie. Gee EEN rede wat John se opinie ondersteun en EEN rede wat Sally se opinie ondersteun. Haal syfers aan. (4)

Verwys na Inligting C.

- 4.7 Bereken die totale bedrag van die lening, rente ingesluit. (2)
- 4.8 Die eienaar is onseker of hy die eiendom moet koop of huur. Verduidelik EEN punt ten gunste daarvan om die eiendom te koop en EEN punt teen hierdie voorstel. (4)

INLIGTING:**A. Kontant- en kredietverkope:**

- Kontantverkope beloop 55% van totale verkope. Winsopslag is 60% op kosprys. Verwys na die kredietverkope-syfer in die ANTWOORDEBOEK.
- Debiteure-betalings volg die tendens hieronder:
 - 25% in die maand van verkope en hulle ontvang 5%-korting
 - 45% in die maand wat volg op die maand van verkope
 - 24% twee maande na die maand van verkope
 - 6% sal afgeskryf word in die derde maand ná die maand van verkope

B. Voorraadaankope en betaling aan krediteure:

- Voorraad verkoop, word in die maand van verkope vervang.
- 70% van aankope is op krediet.
- Krediteure word in die maand wat volg op die maand van aankope, betaal.

C. Sake-eiendom/Huuruitgawes:

Dan het navraag gedoen oor die maontlike uitneem van 'n 10 jaar-verbandlening om die eiendom te koop. Die volgende terme sal van toepassing wees, nadat berekening met 'n bankkonsultant bespreek is:

- 'n Deposito van 20% op die leningsbedrag moet op 1 Junie 2024 betaal word.
- 'n Vaste maandelikse paaiement van R13 800 (rente ingesluit) sal dan op die laaste dag van elke maand, vanaf 30 Junie 2024, vir die tydperk van die lening betaalbaar wees.

D. Uittreksel uit die Kontantbegroting:

	MEI 2024	JUNIE 2024
ONTVANGSTE	R	R
Kontantverkope	1 064 800	(i)
Kontant van debiteure	734 382	
BETALINGS		
Betalings aan krediteure	770 000	(ii)
Salarisse: Kantoorpersoneel	62 000	64 480
Salaris: Bestuurder	40 500	40 500
Deposito op aankoop van eiendom		220 000
Paaiement op lening (rente ingesluit)		13 800
Huur van afleweringvoertuig	(iii)	34 810
*LET WEL: Die huur van die afleweringvoertuig sal vanaf 1 Junie 2024 met 18% p.j. toeneem.		

E. Begrote en werklike syfers vir April en Mei 2024:

	APRIL 2024		MEI 2024	
	BEGROOT	WERKLIK	BEGROOT	WERKLIK
Getal verkoops persone	12	12	12	8
Eenhede om te verkoop/ reeds verkoop	200	148	220	245
Kosprys per eenheid	R5 500	R5 500	R5 500	R5 500
Winsopslag-%	60%	60%	60%	35%
Verkoopprys per eenheid	R8 800	R8 800	R8 800	R7 425
Totale verkope	R1 760 000	R1 302 400	R1 936 000	R1 819 125
Kontantverkope	968 000	390 720	1 064 800	509 355
Kredietverkope	792 000	911 680	871 200	1 309 770
Debiteure-invorderings	660 924	495 690	734 380	734 380
Salaris: Bestuurder	32 400	32 400	40 500	34 020
Kommissie op verkope	264 000	195 360	290 400	363 825
Advertensies	52 800	40 000	58 080	54 575

GRAAD 12 REKENINGKUNDE FORMULEBLAD MET FINANSIËLE AANWYSERS

$\frac{\text{Bruto wins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bruto wins}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Netto wins voor belasting}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto wins na belasting}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Bedryfsuitgawes}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bedryfswins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$
Totale bates : Totale laste	Bedryfsbates : Bedryfslaste
(Bedryfsbates – Voorraad) : Bedryfslaste	Niebedryfslaste : Aandeelhoudersbelang
(Handel & ander ontvangbare bedrae + Kontant & kontantekwivalente) : Bedryfslaste	
$\frac{\text{Gemiddelde handelsvoorraad}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{365}{1}$ <small>(Sien Nota 1 hieronder)</small>	$\frac{\text{Koste van verkope}}{\text{Gemiddelde handelsvoorraad}}$
$\frac{\text{Gemiddelde debiteure}}{\text{Kredietverkope}} \times \frac{365}{1}$	$\frac{\text{Gemiddelde krediteure}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{365}{1}$ <small>(Sien Nota 2 hieronder)</small>
$\frac{\text{Netto inkomste na belasting}}{\text{Gemiddelde aandeelhoudersbelang}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto inkomste na belasting}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$ <small>(Sien Nota 3 hieronder)</small>
$\frac{\text{Netto inkomste voor belasting + Rente op lenings}}{\text{Gemiddelde aandeelhoudersbelang + Gemiddelde niebedryfslaste}} \times \frac{100}{1}$	
$\frac{\text{Aandeelhoudersbelang}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Dividende vir die jaar}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Tussentydse dividende}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Finale dividende}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Dividende per aandeel}}{\text{Verdienste per aandeel}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Dividende vir die jaar}}{\text{Netto inkomste na belasting}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Totale vaste koste}}{\text{Verkoopprijs per eenheid – Veranderlike koste per eenheid}}$	
LET WEL:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Handelsvoorraad aan die einde van 'n finansiële jaar kan gebruik word as dit in 'n vraag vereis word. 2. Krediet aankope kan gebruik word in plaas van koste van verkope (syfers sal dieselfde wees mits voorraad konstant bly). 3. Indien daar 'n verandering in die aantal uitgereikte aandele gedurende 'n finansiële jaar is, word die geweegegemiddelde getal aandele in die praktyk gebruik.

PLAKKER

SENTRUMNOMMER

--	--	--	--	--	--	--	--

EKSAMENNOMMER

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN**

REKENINGKUNDE V2

GRAAD 12

MEI/JUNIE 2024

SPESIALE ANTWOORDEBOEK

VRAAG	PUNTE	PARAAF	MOD.
1			
2			
3			
4			
TOTAAL			

Hierdie antwoordeboek bestaan uit 12 bladsye.

VRAAG 1

1.1 BANKVERSOENING

1.1.1 Bereken die korrekte Bankrekeningsaldo op 31 Mei 2024.

BEWERKINGS	ANTWOORD

8

GEBUIK SLEGS EEN VAN DIE VOLGENDE FORMATE VIR VRAAG 1.1.2:

1.1.2 Bankversoeningstaat op 31 Mei 2024

	DEBIET	KREDIET

6

OF

1.1.2 Bankversoeningstaat op 31 Mei 2024

6

1.1.3

Verduidelik TWEE belangrike opdragte wat Scot aan Kiki behoort te gee om te verseker dat korrupsie nie met betrekking tot die prosessering van EFO's sal plaasvind nie.

PUNT 1	
PUNT 2	

4

1.2

UITTREKSEL: DEBITEURELYS

DEBITEURE	BEWERKINGS	SALDO
A. Judy	27 750	
B. Benior	(400)	
C. Oliver	19 300	
D. Fiery	2 900	

12

TOTALE PUNTE
30

VRAAG 2

2.1.1 Bereken die BTW-bedrag op die goedere wat deur die besigheid verkoop is.

BEWERKINGS	ANTWOORD

4

2.1.2 Bereken die bedrag betaalbaar aan of ontvangbaar van SAID op 30 April 2024.

BEWERKINGS	ANTWOORD

7

VOORRAADWAARDASIE

2.2 Bereken die verwagte kosprys van een LITCHI-foon in rand per eenheid.

BEWERKINGS	ANTWOORD

5

2.3 Bereken die totale waarde van die CLEO- en BRUMA-fone se eindvoorraad op 29 Februarie 2024, deur die spesifieke identifikaasimetode te gebruik.

MODEL	BEWERKINGS	ANTWOORD
CLEO		
BRUMA		
TOTAAL		

6

2.4 **Bereken die gemiddelde voorraadomsetsnelheid vir die CLEO-fone vir 2024.**

BEWERKINGS	ANTWOORD

6

2.5 **Die direkteure het besluit om die winsopslag-% op die CLEO- en BRUMA-fone vir die 2024-finansiële jaar aan te pas. Verduidelik die uitwerking van hierdie besluite op die bruto wins en die kontantvloei van die maatskappy, sowel as die voorraadomsetsnelheid van elke model. Haal syfers en tendense aan.**

	CLEO	BRUMA
Verduideliking oor bruto wins & kontantvloei		
Verduideliking oor voorraadomsetsnelheid		

8

2.6

Indien die direkteure sou voortgaan met die LITCHI-fone en baie meer daarvan in die toekoms bestel en teen 'n winsopslag van 40% op kosprys verkoop, wat sou die uitwerking hiervan op die CLEO- en BRUMA-fone se verkope wees? Verduidelik en haal syfers aan om jou mening te ondersteun.

4

TOTALE PUNTE
40

VRAAG 3

3.1

3.1.1	
3.1.2	
3.1.3	

3

NARDO VERVAARDIGERS

3.2 **FABRIEKSBOKOSTE-NOTA**

Foutiewe bedrag deur boekhouer bereken	258 200
TOTAAL	

7

3.3 **PRODUKSIEKOSTESTAAT OP 29 FEBRUARIE 2024**

Direkte materiaalkoste	
Primêre koste	1 405 800
Fabrieksbokoste	
Totale vervaardigingskoste	
Goedere-in-bewerking (1 Maart 2023)	30 700
Koste van produksie van klaarprodukte	

10

STAPPERSAKKE

3.4

<p>Lewer kommentaar op die beheer oor direkte materiaalkoste van stappersakke. Haal syfers aan.</p>	
<p>Gee TWEE redes wat tot die verandering in die eenheidskoste van stappersakke kon bygedra het.</p>	
<p>REDE 1</p>	
<p>REDE 2</p>	

4

3.5

<p>Verduidelik of die besluit om die verkoops- en verspreidingskoste van stappersakke te verhoog, tot voordeel van die besigheid was of nie. Haal syfers aan.</p>
--

3

3.6

<p>Kyla beplan om die produksie van stappersakke met 'n addisionele 2 500 eenhede gedurende die volgende finansiële jaar te verhoog. As aanvaar word dat daar geen verandering in die huidige kostestruktuur gaan wees nie, bereken die addisionele netto wins wat sy kan verwag om in 2025 te verdien.</p>	
<p>BEWERKINGS</p>	<p>ANTWOORD</p>

5

STAPPERBAADJIES

3.7

Lewer kommentaar op die vaste koste per eenheid van stapperbaadjies en verduidelik die hooforsaak vir die verandering in hierdie eenheidskoste.

4

3.8

Identifiseer die produksiekoste van stapperbaadjies wat 'n ernstige bron van kommer vir Kyla behoort te wees.

Verskaf TWEE geldige oplossings vir hierdie probleem.

OPLOSSING 1	
OPLOSSING 2	

4

TOTALE PUNTE
40

VRAAG 4**4.1 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE**

MAANDE	KREDIET- VERKOPE	MEI	JUNIE
MAART	712 800	171 072	
APRIL	792 000	356 400	
MEI	871 200	206 910	
JUNIE	950 400		
KONTANT VAN DEBITEURE		734 382	

8

4.2 Bereken:

(i) Kontantverkope vir Junie 2024	
BEWERKINGS	ANTWOORD
(ii) Betalings aan krediteure in Junie 2024	
BEWERKINGS	ANTWOORD
(iii) Huur van afleweringvoertuig vir Mei 2024	
BEWERKINGS	ANTWOORD

3

4

3

4.3 Bereken: % verhoging in kantoorwerkers se salarisse vanaf 1 Junie 2024

BEWERKINGS	ANTWOORD

4

4.4

Verduidelik hoe die mededinger die besigheid se verkope en kontantvloei in <u>April 2024</u> beïnvloed het. Verskaf TWEE verskillende punte, met syfers.	
PUNT 1	
PUNT 2	

4

4.5

Verduidelik of Dan tevrede kan wees met die aantal eenhede wat in <u>Mei 2024</u> verkoop is as gevolg van sy besluit om die verkoopprijs van die produk aan te pas. Verskaf TWEE punte, met syfers.	
PUNT 1	
PUNT 2	

4

4.6

Dan is daarvan bewus dat nie al die verkoops personeel met die besluite wat hy oor hulle vergoeding geneem het, tevrede sal wees nie. Verkoopspersoon John was tevrede, maar nie Sally nie. Gee EEN rede wat John se opinie ondersteun en EEN rede wat Sally se opinie ondersteun. Haal syfers aan.

REDE OM JOHN TE ONDERSTEUN

REDE OM SALLY TE ONDERSTEUN

4

4.7

Bereken die totale bedrag van die lening, rente ingesluit.

BEWERKINGS	ANTWOORD

2

4.8

Die eienaar is onseker of hy die eiendom moet koop of huur. Verduidelik EEN punt ten gunste daarvan om die eiendom te koop en EEN punt teen hierdie voorstel.

TEN GUNSTE VAN DIE KOOP VAN DIE EIENDOM	
TEEN DIE KOOP VAN DIE EIENDOM	

4

TOTALE PUNTE
40

TOTAAL: 150

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

REKENINGKUNDE V2

MEI/JUNIE 2024

NASIENRIGLYNE

NASIENBEGINSELS:

PUNTE: 150

1. Tensy anders getoon in die nasienriglyne, is strafpunte vir vreemde items slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenaliserings mag toegepas word nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae by daardie item(s) verdien het.
3. Tensy anders getoon, ken volpunte toe vir 'n korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat getoon is.
4. Indien 'n vooraansuiweringssyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). LW: As syfers in die nasienriglyne vir komponente of bewerkings aangedui word, dra hierdie syfers nie die metodepunt van die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie getoon is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar dit aangedui word, kan deelpunte toegeken word om die verskil in die kwaliteit van kandidate se antwoorde aan te dui.
7. Indien kandidate meer as die verlangde aantal antwoorde verskaf, ondersoek alle antwoorde tot voordeel van die kandidaat. Strafpunte kan toegeken word vir vreemde items indien kandidate volpunte vir 'n vraag gekry het (maks. -2 per vraag)
8. Hierdie nasienriglyne is nie vir verspreiding in die publiek nie, omdat sekere items dalk verkeerde hantering kan impliseer. Aanpassings word gemaak op grond van die nuanses/konteks van sekere vrae.
9. Waar strafpunte toegeken word, kan die finale punte vir daardie afdeling van 'n vraag nie as 'n negatiewe totaal getoon word nie.
10. Waar metodepunt(e) vir 'n bewerking toegeken word, moet die nasiener eers die redelikheid van die antwoord ondersoek voordat die punt toegeken word.
11. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. LW: Kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷ wees volgens kandidaat se (geldige) antwoord, of soos in nasienriglyne aangedui.
12. By bewerkings moet geen punte vir bewerkings toegeken word waar die teller & noemer omgeruil is nie. Dit is ook van toepassing op verhoudings.
13. Met die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat in geheel of gedeeltelik foutief is nie. Dui aan met 'n .
14. Wees bedag daarop dat sommige kandidate geldige alternatiewe buite hierdie nasienriglyne kan gee. Let ook daarop dat een kommentaar meer as een korrekte aspek kan bevat.
15. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 12 bladsye.

1.1.3 Verduidelik TWEE belangrike opdragte wat Scot aan Kiki behoort te gee om te verseker dat korrupsie nie sal plaasvind met die prosessering van EFO's nie.

Enige TWEE beheermaatreëls ✓✓ ✓✓
Wees bedag op alternatiewe antwoorde

deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde

- Voordat EFO's geprosesseer word, moet Kiki eers verseker dat bankbesonderhede en bedrae korrek is deur dit met die stawende dokumente/rekords van diensverskaffers te vergelyk / Bank bevestigingsbrief om bank se besonderhede te bevestig.
- Sy moet banktransaksie-rekords deurlopend moniteer wat voorsien is op die besigheid se elektroniese bankstate.
- Sy moet alle wagwoorde en kodes beskerm, wat nodig is om die rekenaarstelsel en aanlyntoepassings te gebruik.
- Sy moet daaglik verslag lewer aan haar toesighouer (of Scot) oor daaglikse transaksies.
- Een Tyd Kode (OTP) moet deur die toesighouer (Scot) gemagtig word vir prosessering van alle EFO's of vir sekere transaksies of betalings bo 'n sekere bedrag / Slegs toegewysde individue word toegelaat om EFO's te doen/magtig en versoen.
- Bepaal daaglikse limiete op die bank toepassings wat aangepas kan word indien nodig.
- Gereelde kontrole vir alle notifikasies op die bank toepassing om die beweging van kontant te verifieer.
- Sy moet die bank toepassingsboodskappe nagaan en kruisverwys met die korresponderende dokumente om te bevestig of betaling aangevra is en wettig is.

Indien 'n EFO ontvang is bv.:

- Indien betalings die besigheid in kennis stel dat betalings gemaak is dan moet Kiki kontroleer/kyk op die elektroniese bankstate voordat die ontvangste geboekstaaf word.

4

1.2 UITTREKSEL: LYS VAN DEBITEURE

DEBITEURE	BEWERKINGS	SALDO
A. Judy	27 750 – 9 000 ✓	18 750 ✓
B. Benior	(400) + 9 000 ✓	8 600 ✓
C. Oliver	19 300 <small>een punt een punt</small> <small>3 000 + 3 000 (2 400 x 25/75) OF (3 200 – 2 400)</small> + 6 000 ✓✓ – 800 ✓ ☒	24 500 ☒ * *een deel korrek
D. Fiery	2 900 – 6 390 ✓✓ <small>beide bedrae benodig</small> (of – 7 100 + 710)	(3 490) ☒ bewerking

12

TOTALE PUNTE	30
---------------------	-----------

VRAAG 2

2.1.1 Bereken die BTW-bedrag op die goedere wat deur die besigheid verkoop is.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$[182\ 000 \times 90\%] \text{ twee punte} \quad \text{een punt} \quad \text{twee punte}$ $(839\ 800 \checkmark - 163\ 800 \checkmark\checkmark) \times 15\% \text{ OF } 125\ 970 - 24\ 570$ $676\ 000 \text{ drie punte}$	<p>101 400 ☒</p> <p>een deel korrek indien x 15%</p>

4

2.1.2 Bereken die bedrag betaalbaar aan of ontvangbaar van die SAID op 30 April 2024.

BEWERKINGS	ANTWOORD																				
<p>Sien 2.2.1</p> $- 5\ 340 \checkmark - 82\ 200 \checkmark + 101\ 400 \checkmark - 4\ 110 \checkmark\checkmark + 4\ 800 \checkmark$ <p>(31 510 x 15/115)</p> <p>OF 5 340 + 82 200 - 101 400 + 4 110 - 4 800</p> <table border="1"> <tr> <td>OF</td> <td>BTW-kontrole</td> <td>OF</td> <td>BTW-kontrole</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5 340</td> <td>101 400*</td> <td>5 340</td> </tr> <tr> <td></td> <td>82 200*</td> <td>4 800*</td> <td>82 200*</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4 110*</td> <td></td> <td>4 110*</td> </tr> <tr> <td>Saldo o/d</td> <td>14 550</td> <td>Saldo o/d</td> <td>14 550</td> </tr> </table> <p>Merk een opsie alleen; kontroleer watter opsie bevoordeel kandidate. / Wees bedag op alternatiewe aanbiedings deur kandidate. Indien geen teken voorsien word, aanvaar dat bedrag positief is. *Bedrae mag in hakies wees in die teenoorgestelde kolom (kant)</p>	OF	BTW-kontrole	OF	BTW-kontrole		5 340	101 400*	5 340		82 200*	4 800*	82 200*		4 110*		4 110*	Saldo o/d	14 550	Saldo o/d	14 550	<p>14 550 ☒</p> <p>een deel korrek</p>
OF	BTW-kontrole	OF	BTW-kontrole																		
	5 340	101 400*	5 340																		
	82 200*	4 800*	82 200*																		
	4 110*		4 110*																		
Saldo o/d	14 550	Saldo o/d	14 550																		

7

VOORRAADWAARDASIE

2.2 Bereken die verwagte kosprys van een LITCHI-foon in Rand per eenheid.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$[\quad 5\ 488 \text{ twee punte} \quad]$ $[(\$280 \times R17,50) \checkmark \times 1,12 \checkmark] + (R303\ 600 \checkmark \div 300 \checkmark)$ <p>4 900 een punt +588 een punt +1 012 twee punte</p> <p>OF $(\\$280 \times 17,50 \times 300) (1\ 470\ 000 \times 12\%)$</p> <p>$(1\ 470\ 000 + 176\ 400 + R303\ 600) \div 300$</p> <p>een punt een punt een punt een punt</p> <p>OF $1\ 950\ 000 \text{ drie punte}$</p> <p>$1\ 646\ 400 \text{ twee punte} \quad \text{een punt}$</p> <p>$[(\\$280 \times R17,50 \times 1,12) \times 300] + R303\ 600$</p> <p>300 een punt</p>	<p>R6 500 ☒</p> <p>een deel korrek</p>

5

2.3 Bereken die totale waarde van die CLEO en BRUMA-fone se eindvoorraad op 29 Februarie 2024, deur die spesifieke identifikasie-metode te gebruik.

MODEL	BEWERKINGS	ANTWOORD
CLEO	$(270 + 2\ 265 - 2\ 180)$ $355 \checkmark\checkmark \times R8\ 000$ <p>OF</p> $20\ 280\ 000 - 17\ 440\ 000$	<p>2 840 000 ☒</p> <p>AS: x 8 000</p>
BRUMA	$920 \times R2\ 500$	<p>2 300 000 ☒</p> <p>Akkurate punte alleen</p>
TOTAAL		<p>5 140 000 ☒*</p>

6

2.4

Bereken die gemiddelde voorraadomsetsnelheid vir die CLEO-fone vir 2024.		ANTWOORD
BEWERKINGS		
$2\ 160\ 000 + 18\ 120\ 000 - 2\ 840\ 000$ $24\ 416\ 000 \times 100/140$ OR $6\ 976\ 000 \times 100/40$ OF $2\ 180 \times 8\ 000$ OR $24\ 416\ 000 - 6\ 976\ 000$ twee punte $\frac{17\ 440\ 000 \checkmark \checkmark}{\frac{1}{2} \checkmark (2\ 160\ 000 \checkmark + 2\ 840\ 000 \checkmark)}$ sien 2.3) 5 000 000 twee punte 2 500 000 drie punte	Indien eenhede gebruik $\frac{2\ 180}{\frac{1}{2} (270 + 355)}$ 312,5	7 keer ☒ een deel korrek; Aanvaar 6,9 keeer

6

2.5

Die direkteure het besluit om die % winsgrens vir die CLEO- en BRUMA-fone vir die 2024-finansiële jaar aan te pas. Verduidelik die uitwerking van hierdie besluite op die bruto wins en die maatskappy se kontantvloei, sowel as die voorraadomsetsnelheid van elke model.		
Aanvaar dat punte om bruto wins, eenhede verkoop of verkoopsinkomste sal almal 'n invloed op die kontantvloei staat het. Enige een punt per blok is voldoende vir 2 punte (verduideliking vir een punt & bedrae vir een punt). Merk elke produk globaal d.w.s moet nie net bedrae herhaal nie. Wees bedag op alternatiewe antwoorde en bedrae wat geldig is vir elke punt.		
	CLEO	BRUMA
Verduideliking vir bruto wins & kontantvloei	Verduideliking ☒ Syfers ☒ Aanvaar enige TWEE verskillende punte Moenie winsopslag aanvaar nie <ul style="list-style-type: none"> • Bruto wins verhoog (van R5 900 000) tot R6 976 000/ met 18,2% / met R1 076 000 • Eenhede verkoop verhoog van 1 475 tot 2 180/ met 705 / 47,8% • Verkoopsinkomste verhoog (van R17 700 000) tot R24 421 600 / met R6 716 000 / met 37,9% wat lei tot beter kontantvloei. 	Verduideliking ☒ Syfers ☒ Aanvaar enige TWEE verskillende punte Moenie winsopslag aanvaar nie <ul style="list-style-type: none"> • Bruto wins verhoog (van R2 540 000) tot R3 027 500/ met R487 500 / 19% ten spyte van hoër winsgrens %. • Eenhede verkoop verminder van 2 540 tot 1 730 / met 810 / 33%. • Verkope verminder met R267 500 / van R7 620 000 tot R7 352 500 / 3,5%
Verduideliking vir voorraadomsetsnelheid	<ul style="list-style-type: none"> • VOS verhoog/verbeter (van 4,4) tot 7 keer sien 2.4 • Klante verkies beter kwaliteit fone / Gemiddeld het CLEO 182 fone p.m. verkoop (toename van 123 vanaf die vorige jaar) • Genoegsame voorraad voorhande 355 eenhede of 2,5 maande 	<ul style="list-style-type: none"> • VOS verlaag/verswak (van 10,2) tot 3,1 keer • Gemiddeld het BRUMA 144 fone p.m. verkoop (afname van 212 van die vorige jaar. • Hoë slotvoorraad van 920 / oorskatte aanvraag en te veel voorraad vir 4 maande.

8

2.6

Indien die direkteure sou voortgaan met die invoer van LITCHI-fone en baie meer daarvan in die toekoms bestel en verkoop teen 'n winsgrens van 40% op kosprys, wat sou die uitwerking hiervan op die CLEO- en BRUMA-fone se verkope wees? Verduidelik en haal syfers aan om jou mening te ondersteun.

Enige toepaslike verduideliking ✓✓ deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde
Addisionele syfer(s) of berekeninge ✓✓
Wees bedag op alternatiewe antwoorde

- Die verkoopprijs sal tussen Cleo (R11 200) en Bruma (R4 250) wees; albei modelle se verkope sal negatief geraak word (Cleo-verkope kan daal, omdat daar 'n goedkoper alternatief is; Bruma-verkope kan daal omdat daar 'n goedkoper gehalte foon beskikbaar is)
- Direkteure behoort bewus te wees dat hulle die hoër bruto wins wat Cleo-fone verdien (R3 200) kan verloor teenoor die Litchi se laer bruto wins (R2 600) [6 500 sien 2.2. x 40%].

[Verwagte verkoopprijs kan wees: $R6\,500 \times 1,40 = R9\,100$] sien 2.2

4

TOTALE PUNTE

40

VRAAG 3

3.1

3.1.1	B ✓ verkope en verspreiding
3.1.2	D ✓ administrasie
3.1.3	A ✓ fabrieksbokoste

3

NARDO VERVAARDIGERS

3.2 FABRIEKSBOKOSTE-NOTA

Foutiewe bedrag bereken deur boekhouer	258 200
Water en elektrisiteit	+ 28 800 ✓✓
Huuruitgawes – 142 800 + 74 800 OF 13 600 X 5	– 68 000 ✓☑*
Versekering – 48 000 + 52 500 OF 12 000 – 7 500 OF 12 000 x 3/8	+ 4 500 ✓☑*
TOTAAL	223 500 ☑

7

Moenie bewerkings nasien nie *Finale bedrag korrek, ken 1 punt toe as teken verkeerd is.

3.3 PRODUKSIEKOSTESTAAT OP 29 FEBRUARIE 2024

*bewerkings in blokhakies is een deel, kan nie geskei word nie..

Merk slegs een opsie; gebruik die opsie wat die kandidaat bevoordeel.

Direkte materiaal koste merk slegs een lyn [84 000 + 495 600] [84 000 + 739 600] 579 600 ✓ + 115 900 ✓✓ OF 823 600 – 128 100 Een punt twee punte	695 500 ☑*
Direkte arbeidskoste Balanserende bedrag PK – DMK Moet DAK wees in hierdie reël	710 300 ☑
Primêre koste	1 405 800
Fabrieksbokoste sien 3.2	223 500 ☑
Totale vervaardigingskoste bewerking AS + FBK	1 629 300 ☑
Goedere-in-bewerking (1 Maart 2023)	30 700
	1 660 000
Goedere-in-bewerking (29 Februarie 2024) Balanserende bedrag Aanvaar 'n positiewe bedrag Moet GIBV vir die item wees	(64 200) ☑
Koste van produksie van klaarprodukte	1 595 800 ✓✓ akkuraatheidspunte

10

*een deel korrek

STAPPERSAKKE

3.4

Lewer kommentaar oor die beheer oor direkte materiaalkoste van stappersakke. Haal syfers aan.

Verduideliking ✓ met syfers en tendens ✓

Verhoog (van R230) tot R320 /met R90 /met 39%.

Beheer is nie goed nie / styging is ver bo inflasiekoers van 6%.

Verskaf TWEE redes wat kon bygedra het tot die verandering in die eenheidskoste.

TWEE redes ✓ ✓

- Vermorsing/Diefstal van materiaal tydens vervaardiging.
- Materiaal is skaars/moeilik verkrygbaar a.g.v. prysstyging.
- Verandering/Oorskakeling na ander verskaffer.
- Addisionele vervoer- / opbergingskoste/invoerbelasting/wisselkoers.
- Swak kwaliteit materiale/sny van materiaal OF beter kwaliteit materiaal – daarom duurder.
- Gebrek aan toesig/swak interne kontrole/ongeskoolde werkers (hersny)
- Foutiewe toerusting/swak toerusting

4

3.5

Verduidelik of die besluit om die verkoops- en verspreidingskoste van stappersakke te verhoog, tot voordeel van die besigheid was of nie. Haal syfers aan.

Bedrae ✓ Lewer kommentaar op produksie of winsgewendheid. ✓✓

deelpunte vir onvolledige antwoorde elke kolpunt tel 3 punte

- 'n Verhoging GBP (van 2 273 eenhede) na 4 328 eenhede/met 2 055 eenhede met 90%.
- 'n Baie klein verhoging in produksie en verkope (van 4 000 eenhede) tot 4 200 eenhede/ met 200 eenhede/met 5%.
- 'n Verlies op 128 sakke in 2024 teenoor 'n wins van 1 727 sakke in 2023 /'n Verlies van R21 120 vir 2024 teenoor 'n wins van R531 916 in 2023.

Antwoord vir een punt:

Verkoop en verspreiding (van R80) na R160 / met R80 /met 100% (verdubbel)

3

3.6

Kyla beplan om die produksie van stappersakke met 'n addisionele 2 500 eenhede te verhoog gedurende die volgende finansiële jaar. As aanvaar word dat daar geen verandering in die huidige kostestruktuur gaan wees nie, bereken die netto wins wat sy kan verwag om in 2025 te verdien.

*bewerkings in blokhakies is een deel, kan nie geskei word nie..

BEWERKINGS	ANTWOORD
[780 – 615]	
(2 500 ✓x165 ✓✓) – 21 120 ✓ (aanvaar 21 000 / 20 999,55)	
412 500 drie punte	127,3 of 127,27 x 165)
OF	391 380 ✓
1 105 500 – 714 120	*one part correct
twee punte een punt	Aanvaar R391 500
OF	
2 372 twee punte twee punte	
(4 200 + 2 500 – 4 328) x 165	As 412 500 die finale antwoord is, ken 3 punte toe.
OF Verwagte wins = y	
$\frac{714\,000 + y}{780 - 615} = (4\,328 + 2\,372)$	$714\,000 + y = 6\,700 \times 165$
	$714\,000 + y = 1\,105\,500$
	$y = 1\,105\,500 - 714\,000 = 391\,500$

5

STAPPERBAADJIES

3.7

Lewer kommentaar oor die vaste koste per eenheid en verduidelik die grootste oorsaak vir die verandering in hierdie eenheidskoste.

Let op die twee verduidelings wat gekombineer word as een antwoord.
Deelpunte vir onvolledige antwoorde

Algemene verduideliking ✓ Bedrae en tendens ✓

Alhoewel die vaste koste per eenheid toegeneem het (van R130) tot R196,50 / met R66,50 / met 51,1%, is die totale vaste koste relatief konstant, goed beheer en die vaste koste hou nie verband met die vlak van produksie nie.

Verduideliking van grootste oorsaak van ekonomieë van skaal ✓✓ bedrae is nie noodsaaklik vir die deel nie.

- 'n Afname in produksie (van 6 000 tot 4 000 eenhede) het bygedra tot die verhoging in vaste koste per eenheid./het veroorsaak dat daar minder eenhede geproduseer is om die vaste koste te dra d.i. die dis-ekonomieë van skaal.
- Oneffektiwiteit in vervaardigingsproses weens toerusting wat breek of vermorsing van hulpbronne.

[Moenie 'n toename van R6 000 in vaste koste vir hierdie vraag aanvaar nie.]

4

3.8

Identifiseer die produksiekoste wat 'n ernstige bron van kommer vir Kyla behoort te wees.

Direkte arbeidskoste ✓
DAK het verhoog (van R110) tot R175 / met R65 / met 59%. ✓

[Moet nie enige ander alternatiewe aanvaar nie.]

Verskaf TWEE toepaslike oplossings vir hierdie probleem.

Enige TWEE oplossings ✓✓ Wees bedag op alternatiewe geldige antwoorde

- Moniteer oortyd gebruik om probleemareas te identifiseer/beheer oortyd
- Monitor / beter toesig oor werk gedurende gewone werkstyd
- Bystandsplanne/alternatiewe ondersteuning tydens beurtkrag (onderbrekings)
- Stel doelwitte wat voltooi/bereik moet word op gereelde tussenposes/aansporingsbonusse moet verband hou met produktiwiteitsdoelwitte/ Betaal volgens eenhede geproduseer.
- Opleiding / kruisopleiding van werknemers om veelvoudige take uit te voer
- Werf vaardige werknemers
- Aanvaar nuwe tegnologie (gevorderde masjinerie) aan om stapbaadjies in minder tyd te voltooi / verseker groter akkuraatheid en konsekwentheid.

4

TOTALE PUNTE

40

VRAAG 4

4.1 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE

MAANDE	KREDIET- VERKOPE	MEI	JUNIE	
MAART	712 800	171 072	Indien vreemde inskrywing, verloor metodepunt op totaal	
APRIL	792 000	356 400	190 080	✓✓
MEI	871 200	206 910	392 040	✓✓
JUNIE	950 400	950 400 x [25% x 95%] OF 237 600 – 11 880	225 720	✓✓✓
KONTANT VAN DEBITEURE		734 382	807 840 een deel korrek	☒

8

Indien bedrae opgeskuif het -1 vir aanbidding

4.2 Bereken:

(i) Kontantverkope vir Junie 2024		
BEWERKINGS		ANTWOORD
950 400 ✓ x 55/45 ✓	OR (950 400 x 100/45) 2 112 000 – 950 400 een punt een punt	1 161 600 ☒ een deel korrek
		3
(ii) Betalings aan krediteure in Junie 2024		
BEWERKINGS		ANTWOORD
(1 936 000 x 100/160) 1 210 000 ✓✓ x 70% ✓	OF (5 500 x 70%) 3 850 x 220 Twee punte een punt	847 000 ☒ een deel korrek
		4
(iii) Huur van afleweringervoertuig vir Mei 2024		
BEWERKINGS		ANTWOORD
34 810 ✓ x [100/118] ✓	OF (34 810 x 18/118) 34 810 – 5 310 een punt een punt	29 500 ☒ een deel korrek
		3

4.3 Bereken: % verhoging in kantoorwerkers se salarisse vanaf 1 Junie 2024

BEWERKINGS		ANTWOORD
$\frac{2\,480 \checkmark \checkmark}{64\,480 - 62\,000} \times 100$ 62 000 ✓		4% ☒ een deel korrek % teken nie nodig Moet x 100
		4

4.4

Verduidelik hoe die mededinger Zephyr se verkope en kontantvloei in April 2024 beïnvloed het. Verskaf TWEE verskillende punte, met syfers.

Wees bedag op die twee verduidelikings saamgevoeg in een Antwoord.

Deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde

Enige TWEE geldige antwoorde ✓✓ ✓✓

- **Getal eenhede** verkoop is 52 eenhede (26%) minder as begroot / begroot om 200 te verkoop maar verkoop slegs 148 eenhede
- **Totale verkope** is minder as begroot met R457 600 (26%) / begroot vi totale verkope van R1 760 000, werklik was R1 302 400
- **Kredietverkope** is bo met begroot vir 45% van totale verkope, werklik is 70% van totale verkope / begroot 90 eenhede terwyl werklike 104 eenhede gewees het
- **Kontantverkope** is minder as begroot met 25% / begrote kontantverkope was 55%, werklike kontantverkope beloop 30% van totale verkope / begroot vir 110 eenhede terwyl die werklik 44 eenhede gewees het
- **Verduideliking of voldoende antwoord vir 4 punte:**
Kontantverkope was R577 280 minder as begroot (begroot R968 000 werklik R390 720 / verskil 59,6%. Kredietverkope is R119 680 meer as begroot (werklik R911 680 terwyl begroot is R792 000 / verskil is 15,1% meer.

4

4.5

Verduidelik of Dan tevrede kan wees met die aantal eenhede wat in Mei 2024 verkoop is as gevolg van sy besluit om die verkoopprijs van sy produk aan te pas. Verskaf TWEE punte, met syfers.

TWEE toepaslike punte (met syfers) ✓✓ ✓✓

Ja / Nee moet in die getoonde bedrae geïmpliseer wees.

Deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde

- Die vermindering in die winsgrens (van 60%) tot 35% het gelei tot meer eenhede wat verkoop is.
- Aantal eenhede verkoop is 25 eenhede meer (van 220 tot 245 / met 11,4%).
- Alhoewel totale verkope minder as begrote totaal van R1 936 000 is meer as die werklike van R 1 819 125 met R116 875/ met (6%) is dit beter as April 2024 se werklike verkope van R516 725.
- Deur hoër kredietverkope-vlakke teen 70% van totale verkope te handhaaf, dra dit steeds by tot kontantvloei-probleme wat in April 2024 veroorsaak is.

4

4.6

<p>Dan is bewus van die feit dat nie alle verkoopsperselede tevrede sal wees met die besluite wat hy geneem het rakende hul vergoeding nie. Verkoopspersoon John was tevrede, maar Sally nie. Verskaf EEN rede wat John se opinie ondersteun en EEN rede wat Sally se opinie ondersteun. Haal syfers aan. Ja / Nee moet in die getoonde bedrae geïmpliseer wees Deelpunte vir onvolledige / onduidelike antwoorde</p>	
<p>REDE OM JOHN TE ONDERSTEUN EEN geldige punt (met syfer) ✓✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Kommissie is vir 15% van verkope begroot; hulle het 20% van werklike verkope ontvang. Hulle het gemiddeld R24 200 per persoon verwag, maar ontvang R45 478 elk. (R363 825/8) Ontvang R16 280 elk in April 2024, in vergelyking met R45 478 in Mei 2024. Kommissie verhoog van R1 320 per eenheid tot R1 485 per eenheid / met R165 per eenheid/ 12,5% per eenheid. 	
<p>REDE OM SALLY TE ONDERSTEUN EEN toepaslike punt (met syfer) ✓✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Deur die aantal verkoopspersele van 12 na 8 te verminder kan hul werkslading verhoog. Sally kon dalk oorgeskuif het na 'n nuwe werk waaraan sy nog gewoon moet raak en verloor 15% kommissie / sy moes tevrede wees met 'n vaste salaris (wat dalk minder is as kommissie) / sy mag dalk bekommerd wees om afgelê word (4 minder verkoopspersele). 	

4

4.7

Bereken die totale bedrag van die lening, rente ingesluit.	
BEWERKINGS	ANTWOORD
13 800 x 12 x 10 Indien deposito van R220 000 begetel is, ignoreer die bedrag. Ken punte op R1 656 000 of op die R13800 x 12 x 10	1 656 000 ✓✓

2

4.8

<p>Die eienaar is onseker of hy die eiendom moet koop of huur. Verduidelik EEN punt ten gunste daarvan om die eiendom te koop en EEN punt teen hierdie voorstel.</p> <p>Let op alternatiewe geldige antwoorde. Deelpunte vir onvolledige of onduidelike antwoorde.</p>	
TEN GUNSTE VAN DIE KOOP VAN DIE EIENDOM	<ul style="list-style-type: none"> Die eienaar sal voordeel trek uit kapitaalwinste (a.g.v. waardering van die eiendoms waarde) Die eienaar van die eiendom het belastingvoordeel op opbrengste (op waarde van eiendom). Dit bied stabiliteit en beheer oor eiendomsuitgawes / (kan op huuruitgawes) bespaar en eerder verband afbetaal. Die eienaar kan toekomstige lenings teen die waarde van die gebou leen as sekuriteit vir die lening
TEEN DIE KOOP VAN DIE EIENDOM	<ul style="list-style-type: none"> Huur kan moontlik van belasting afgetrek word Nie verantwoordelik vir herstelwerk/instandhouding nie Vermyn verbandkoste/munisipale tariewe /oordragkoste. Dit bied die buigsaamheid om na 'n ander plek te trek sonder enige verbintenis van 'n langtermynverband. Hy sal nie direk geraak word deur skommeling in rente- of eiendomsmark nie/vermy die finansiële risiko verbonde daaraan om 'n eienaar van eiendom te wees.

4

TOTALE PUNTE	40
---------------------	-----------

TOTAAL: 150

TOLERANCE RANGE: 2024 MAY/JUNE EXAMINATION

Subject:	ACCOUNTING	Paper: P2			
QUESTION NUMBER	Q1	Q2	Q3	Q4	
MAXIMUM MARK	30	40	40	40	
Sub-Question at which tolerance range applies		2.5	3.5	4.4	
TOLERANCE RANGE		1	1	1	
Sub-Question at which tolerance range applies		2.6		4.5	
TOLERANCE RANGE		1		1	
Sub-Question at which tolerance range applies				4.6	
TOLERANCE RANGE				1	
Sub-Question at which tolerance range applies					
TOLERANCE RANGE					
Sub-Question at which tolerance range applies					
TOLERANCE RANGE					

TOTAL TOLERANCE RANGE FOR P2

OVERALL TOLERANCE RANGE PER QUESTION	2	1	3	6
--------------------------------------	---	---	---	---

APPROVED

DBE:	<i>T. Hall</i> T. HALL	<i>P. Govender</i> P. GOVENDER	UMALUSI:	<i>D. Woodroffe</i> D. WOODROFFE	<i>M. Vanneer</i> M. VANNEER
DATE:	21 May 2024	21 May 2024	DATE:	21 May 2024	